

РЕШЕНИЕ

№ 752

гр. Враца, 19.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВРАЦА, VII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и трети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Калина Хр. Христова

при участието на секретаря Стефка Б. Радева
като разглежда докладваното от Калина Хр. Христова Гражданско дело № 20221420100492 по описа за 2022 година

Предявени са кумулативно обективно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 405, ал. 1 КЗ и чл. 409 КЗ.

Производството е образувано по искова молба от И. Л. М., ЕГН *****, чрез адв. И. М., против „Групама Застраховане“ ЕАД, ЕИК 131421443.

В исковата молба се твърди, че на 10.03.2021 г. между страните е сключен застрахователен договор „Любим дом“ по застрахователна полица № 8501220421028446 за собствения на ищцата недвижим имот: апартамент, находящ се в гр. Враца, *. Заявява, че ищцата платила цялата застрахователна премия в деня на сключване на договора.

Твърди, че на 15.05.2021 г. вследствие на продължителни и интензивни валежи в гр. Враца застрахованото жилище било наводнено, вследствие на което били увредени таваните и стени в имота. Увредената площ била около 114 кв. м. Ищцата подала до ответника Уведомление з щета № 85012100502/17.05.2021 г., като в отговор получила писмо изх. № 20-03-1023/28.05.2021 г., с което отказвало да изплати обезщетение, тъй като след извършен на 19.05.2021 г. дистанционен оглед, становището на застрахователя е, че вредите са настъпили вследствие многократни събития през дълъг период от време.

Иска се постановяване на решение, с което „Групама Застраховане“ ЕАД да бъде осъдено да заплати на ищцата следните суми: сума в размер на 5 000 лева, представляваща застрахователно обезщетение за претърпени имуществени вреди на

застрахованото имущество от настъпило застрахователно събитие, ведно със законната лихва от депозирание на исковата молба – 09.02.2022 г. до окончателното изплащане на сумата, както и сумата от 370,25 лева, представляваща лихва за забава върху главницата за периода от 17.05.2021 г. до 08.02.2022 г. Претендира присъждане на сторените в производството разноски.

В срока по чл. 131 ГПК по делото е постъпил отговор от ответника „Групама Застраховане“ ЕАД, чрез юрисконсулт Д. Д., с който предявените искове се оспорват като неоснователни. Не се оспорва, че между страните е бил сключен посоченият в исковата молба договор за застраховка „Любим дом“. Ответното дружество оспорва, че ищцата е собственик на застрахования имот, както и причинно – следствената връзка между застрахователното събитие и твърдените от ищцата вреди, обема и размера на вредите. Заявява, че уврежданията в имота на ищцата не са настъпили в резултат на покрит застрахователен риск, а в резултат на процеси, които се развиват постепенно, през дълъг период от време и при постоянна влажност. В апартамента са налице течове, паднала на места шпакловка и многобройни петна от мухъл. Заявява, че е налице изключен риск от покритието по застрахователния договор глава 1, раздел IV, т. 6.1, буква „т“. Счита, че степента на уврежданията в имота е изключително сериозна и разположението им в долната част на стените и наличието на специфични белези /силно нарушена шпакловка и мазилка с наличие на плесени/ сочат за продължителен по време процес и обективно е невъзможно същите да се получат за едно или две денонощия от проливен дъжд.

Освен това сочи, че е налице изключен риск и съгласно глава 1, раздел IV, т. 8.2.8., б. „в“. Соци, че застрахованото жилище се намира на последен етаж, установени са сериозни увреждания, включително пукнатини, поради което вредите са в резултат на недобро поддържане на сградата, техническа грешка или лоша изработка, вероятно и покрив в недобро състояние.

Прави възражение за подзастраховане по чл. 389 КЗ, тъй като действителната стойност на застрахованото имущество надвишава уговорената в договора застрахователна сума. Оспорва размера на претендираните вреди, счита същите за завишени и неотговарящи на размера на действително претърпените вреди. Счита, че тяхната стойност е 1 463 лева, като посочената сума е преди редуцирането поради подзастраховане. Искане се постановяване на решение, с което предявените искове да бъдат отхвърлени като неоснователни. Претендира присъждане на сторените в производството разноски.

Съдът, като взе предвид становищата и доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа следното:

С доклада по делото, неоспорен от страните, на основание чл. 146, ал. 1, т. 3

ГПК е прието за безспорно между страните, а и се установява от приетите по делото доказателства, че 1. между тях е било налице застрахователно правоотношение по валидно сключен договор за имуществена застраховка „Любим дом“ по Застрахователна полица № 8501220421028446, сключена на 10.03.2021 г. за апартамент, находящ се в гр. Враца, *****, както и че 2. Ищцата е заплатила на ответника в цялост дължимата застрахователна премия.

По делото не е спорно, а и от полица № 85012204210284436 от 10.03.2021 г. се установява наличието на застрахователно правоотношение между страните за периода от 13.03.2021 г. до 12.03.2022 г., с покрити рискове за жилището: основно покритие – пожар и природни бедствия; земетресение; злоумишлени действия, умишлен палеж със застрахователна сума по покритията 65 000 лева.

Видно от квитанция № 3116667538/10.03.2021 г., първата вноска от премията е заплатена.

Представено е уведомление от 20.05.2021 г., по което е образувана щета № 85012100502/17.05.2021 г.

Видно от писмо изх. № 20-03-1023/28.05.2021 г. от „Групама Застраховане“ ЕАД до И. М., е образувана щета № 85012100502/2021 г. Застрахователят е отказал да изплати обезщетение, тъй като вредите в имота са в резултат на многократни събития през дълъг период от време, като в жилището има проникване на влага, което продължава от дълго време и не е в резултат от едно конкретно застрахователно събитие. Освен това в жилището има пукнатини, които не са свързани с влагата.

Представени са Общи условия за застраховка „Любим дом“ за застраховане на жилища, обзавеждане, обща гражданска отговорност, злополука за членовете на домакинството и отмяна на пътуване.

Видно от справка вх. № 11316/01.08.2022 г., изготвена от НИМХ – Филиал Плевен – Хидрометеорологична обсерватория Враца, на 15.05.2021 г. в следобедните часове са започнали валежи от дъжд, продължили до 21:20 часа, а измереното количество е било 12,5 л/кв.м. На 16.05.2021 г. след 14:20 часа е регистрирана гръмотевична буря и краткотраен дъжд с количество 0,5 л/кв. м.

По делото са изслушани и приети основно и допълнително заключения по съдебно-техническа експертиза, които съдът кредитира като обосновани и пълни, като вещото лице е изчислило сумите по поставените й задачи.

От заключенията и от изслушването на вещото лице в съдебно заседание се установява, че процесният апартамент се намира на *****, гр. Враца, и представлява мезонет, като на първото ниво са разположени хол с кухненски бокс и спалня, санитарен възел и коридор, а на втория – втора спалня. Апартаментът е в отлично състояние, а сградата е построена и въведена в експлоатация през 2008 г.

Според вещото лице причината за щетите са частично наводняване на хола и спалнята при проливен дъжд, което е довело до преливане на водосточната тръба. Посочено е, че от покрива на сградата е монтирана водосточна тръба, която е опряна на външната стена точно между хола и спалнята на първото ниво. На това ниво водосточната тръба има ревизионен отвор и точно там при обилния дъжд е преляла тръбата и водата е потекла по стената на сградата, тъй като тръбата е залепена за стената, няма разстояние между тях.

Вещото лице е установило, че щетите в имота са в хола и спалнята на първото ниво на жилището и се изразяват в обрушване на латексовата боя, като за отстраняване на щетите следва да се извършат СМР, включващи почистване на стара боя и гипсова шпакловка по таван и стени, боядисване на стени и таван с латекс. Установила е, че в спалнята вече е извършен ремонт.

Според вещото лице стойността на СМР за спалнята е в 641,08 лева с ДДС, а за хола – 1 001,17 лева с ДДС или общо 1 642,25 лева, като в тази сума са включени труд и материали. Предвидено е да се почистят старата боя и шпакловка на засегнатите участъци и боядисване на целите стени и таван, тъй като ако се боядиса само частично, не би било естетически издържано. Действителната стойност на имота към датата на заключението е 172 440 лева.

С допълнително заключение вещото лице е дало стойност на СРР по сваляне на стара варова мазилка и полагане на нова по засегнатите места по стените и таваните на спалнята и хола в общ размер на 302,44 лева с ДДС, както и стойност на допълнителните дейности – подмяна на лайсни, контакти, ключове за осветление, покритие на мебели с найлон от 162,72 лева с ДДС. Или обща сума в размер на 645,16 лева. В съдебно заседание вещото лице посочва, че обръщането на прозореца не е било необходимо, тъй като между него и там, докъдето е достигнала водата, има разстояние около 40-50 см.

Съдът възприема с доверие заключенията на вещото лице, тъй като същото е отговорило на поставените му задачи и отговорите му се подкрепят от останалите доказателства по делото.

По делото са събрани и гласни доказателствени средства чрез разпита на свидетелите М. П. – домоуправител на сградата и д. д. – майсторът, извършил ремонт на спалнята.

Свид. П. сочи, че жилището на ищцата е било в отлично състояние, като през м. май 2021 г. /не си спомня точната дата/ имало пороен дъжд и на следващия ден ищцата го повикала в жилището си, където той видял, че жилището е наводнено и стените и таваните били мокри. Заявява, че мазилката по стените била оронена, тухлата отдолу на места се виждала, било паднало цялото покритие на стената, на други места било надутото и нацепило се. Соци, че и по тавана имало щети.

Свид. д. заявява, че е извършил ремонт на спалнята на първото ниво в жилището на ищцата, като сочи, че щетите са били и в трите стаи. Твърди, че бил на първоначален оглед в жилището през пролетта, преди около 2 години, не си спомня точния месец. Посочва, че боята се била надула и шпакловката била започнала да се отлепва. Холът и спалнята на първия етаж имали обща стена, като и от двете ѝ страни шпакловката била започнала да се отлепва. На външните стени на стаите имало прозорци и около тях също имало такива щети. По таваните на стаите също.

Сочи, че с ищцата се уговорили да се направи ремонт на спалнята, след като поизсърхнали стените. И заявява, че след като започнал ремонта, при опит за сваляне на шпакловката на външната стена и на общата стена с хола започнала да пада мазилката и да се руши варта, което наложило поставянето на нова замазка по мокрите части на стените. Заявява, че била свалена мазилката на цялата външна стена и около трите страни на прозореца, след което бил „обърнат“ наново.

Сочи, че на общата стена с хола и по тавана имало пукнатини, които били изкопани до тухла, но тези пукнатини не били възникнали от водата. Свидетелят сочи, че двете стени – външната и тази към хола били изцяло прешпакловани, както и част от тавана. След това цялата стая била пребоядисана – три ръце бяла боя на тавана и по четири на стените, тъй като цветът за стените бил тъмно лилав и на места прозирал.

Свидетелят описва и допълнителните работи, които били извършени във връзка с ремонта – завИ.е на ламината и мебелите с найлон, демонтаж на контакти и ключа за осветление, демонтаж на радиатора под прозореца, демонтаж и подмяна на лисни на пода, обезпрашаване, изхвърляне на боклука.

Според свидетеля, таванът бил мокър по цялата си дължина към външната стена. Общата стена с хола била засегната на 2 метра навътре и по цялата си височина – 2,5 м. По вътрешния ъгъл между двете стени също било мокро отдолу догоре.

Други относими доказателства в производството не са ангажирани.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Предявени са кумулативно обективно съединени осъдителни искове с правно основание **чл. 405, ал. 1 КЗ и чл. 409 КЗ.**

По иска с правно основание чл. 405, ал. 1 КЗ:

Ищцата претендира от ответното дружество да ѝ заплати сумата от 5 000 лева, представляваща застрахователно обезщетение за претърпени имуществени вреди на застрахованото имущество от настъпило застрахователно събитие, ведно със законната лихва от депозиране на исковата молба – 09.02.2022 г. до окончателното изплащане на сумата.

Основателността на иска се обуславя от наличието на следните предпоставки,

чието установяване е в тежест на ищеца: 1. Наличие на застрахователно правоотношение между страните по валидно сключен договор за имуществена застраховка „Любим дом“; 2. Настъпване /начин, време и място/ в срока на застрахователното покритие на застрахователно събитие – наводнение в жилището вследствие проливни дъждове, за което застрахователят носи риска и в причинна връзка с което са настъпили имуществени вреди за застрахованото имущество; 3. Вида и размера на имуществените вреди към деня на събитието; 4. Изпълнение от страна на застрахования на задълженията по застрахователния договор.

В тежест на ответното дружество е да докаже възраженията си за наличие на изключен риск по Глава 1, раздел IV, т. 6.1, б. „т“ и т. 8.2.8, б. „в“ от ОУ и за подзастраховане.

От събраните по делото доказателства се установяват всички елементи от фактическия състав на предявения иск за заплащане на застрахователно обезщетение.

По делото не е спорно, а и от полица № 85012204210284436 от 10.03.2021 г. се установява наличието на застрахователно правоотношение между страните за периода от 13.03.2021 г. до 12.03.2022 г., по имуществена застраховка за жилището на ищцата, с покрити рискове: основно покритие – пожар и природни бедствия; земетресение; злоумишлени действия, умишлен палеж.

Застраховката е уредена в Глава 1 от ОУ, и с нея се застраховат жилища и обзавеждане. Покриват се преки, материални пълни загуби или частични повреди върху застрахованото жилище в резултат на непредвидими и внезапно проявили се застрахователни събития, настъпили през периода на застрахователното покритие /чл. 7/. В чл. 8 са посочени видовете покрития и рискове, като в чл. 8.2.8 е посочено, че проливният дъжд е падане на големи количества валежи за кратко време. Щетите, нанесени от проливен дъжд, се изразяват в измокряне, отнасяне, наводняване или затлачване. В клаузата са посочени и изключените рискове в случай на проливен дъжд, като съгласно б. „в“ не се дължи обезщетение за щети, произтичащи от вода, проникваща или влизаща в жилището поради това, че сградата не е поддържана с грижата на добър стопанин или в резултат на проектантска грешка, технически дефект, несъответствие с проектната документация на сградата или подари лоша изработка.

С оглед събраните по делото доказателства, съдът приема, че именно в срока на действие на посочената застрахователна полица е настъпил покрит от застраховката риск, а именно материални щети в жилището на ищцата вследствие на проливен дъжд на 15.05.2021 г., при който е преляла водосточна тръба на сградата и водата се е просмукала и намокрила стените и таваните на помещенията на първото ниво в жилището на ищцата. Ищцата е изпълнила задължението си да уведоми застрахователя – с уведомление от 17.05.2021 г.

Принципно с договора за имуществено застраховане застрахователят се

задължава срещу заплащане на договорена застрахователна премия да поеме определен риск, при реализирането на който да заплати на застрахования обезщетение за причинените на застрахованото имущество вреди, в размер, равен на този на вредата към деня на събитието, а съгласно разпоредбата на [чл. 405, ал. 1 КЗ](#), при настъпване на застрахователно събитие, застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение в уговорения срок, който не може да бъде по-дълъг от 15 дни.

Съгласно чл. 386, ал. 2 КЗ, при настъпване на застрахователното събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение, което е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието, освен в случаите на подзастраховане. Възстановителната стойност е дефинирана с разпоредбата на чл. 400, ал. 2 КЗ като стойността за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качество, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка. Съобразно разпоредбата на чл. 400, ал. 3 КЗ, ако не е уговорено друго, се приема, че застрахователната сума по договора е определена съгласно действителната стойност на имуществото. За установяване на действителната стойност застрахователят има право да извърши оглед на застрахованото имущество.

Съгласно установената съдебна практика застрахователното обезщетение при вреди на имущество е в размер на действително претърпените и доказани по размер вреди до уговорената в застрахователната полица застрахователна сума.

Съгласно чл. 386, ал. 2 КЗ (съотв. [чл. 208 КЗ \(отм.\)](#)), и предвид трайната практика на ВКС, обективирана в решение № 52/08.07.2010 г. по т. д. № 652/2009 г. на ВКС, I т.о.; решение № 109/14.11.2011 г. по т. д. № 870/2010 г. на ВКС, т. о.; решение № 79/2009 г. по т. д. № 156/2009 г. на ВКС, т.о. и решение № 165/24.09.2013г. по т. д. № 469/2012 г. на ВКС, т.о., относима и при действието на действащия КЗ, при съдебно предявена претенция за заплащане на застрахователно обезщетение съдът следва да определи застрахователното обезщетение по действителната стойност на вредата, като ползва заключение на вещо лице. Обезщетението не може да надвишава действителната (при пълна увреда) или възстановителната (при частична увреда) стойност на застрахованото имущество, т.е. стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго със същото качество – чл. 400 КЗ ([чл. 203, ал. 2 КЗ \(отм.\)](#)), съответно стойността, необходима за възстановяване на имуществото в същия вид, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка.

Стойността на щетите в хола на жилището не представлява трудност, като вещото лице е извършило оглед и необходимите измервания и изчисления. Въз основа на същите е получило увредената площ на две от стените и тавана на стаята и след нужните пресмятания е изчислило стойността на необходимите СМР, които включват

труд и материали.

Не така стои въпросът за съседната на хола спалня, която към датата на подаване на исковата молба и съответно изготвяне на заключението от вещото лице вече е била ремонтирана, поради което вещото лице не е могло да извърши съответни замервания, а изчисленията са направени по дадените ѝ от ищцата и от свид. д. данни, докъде са били мокри двете стени и таванът на стаята. При съпоставяне с показанията на свид. д. се установява действително засегнатата площ на стаята, поради което изчисленията на вещото лице следва да се възприемат и в тази им част.

Същевременно от показанията на свид. д. се установи, че е извършен ремонт на цялата спалня, като са поправяни пукнатини по стената и тавана, поставяни са стъклофазерни ленти, прешпакловани са целите две стени – външната и общата с хола и е обърнат целия прозорец, без тези СМР да са били необходими или да са били за поправяне на щети в причинно-следствена връзка с настъпилото застрахователно събитие, т.е. тяхното отремонтване не следва да бъде обезщетявано от застрахователя. Установи се още, че ищцата е избрала специфичен цвят за боядисване на стаята – тъмно лилаво, който изисква нанасяне на повече „ръце“ – слоеве, тъй като иначе цветът „прозира“, което несъмнено оскъпява процеса. Следователно полученото от свид. д. възнаграждение в размер на 600 лева за труд и 500 лева за материали не могат да послужат за изчисляване на дължимото се от застрахователя обезщетение, на какъвто извод се домогва да наведе ищцата. Нито тези суми могат да послужат за мерител на необходимите за хола СМР.

Следва да се посочи, че доколкото са налице данни, че варовата мазилка се е рушала вследствие напояването ѝ с вода, а вещото лице не е в състояние да прецени с категоричност, доколкото ремонтът на стаята е вече извършен, следва да се приеме, че действително е било необходимо да се премахне варовата мазилка и да се постави нова, но само за площта, посочена от вещото лице, а не за целите стени. Няма данни водата да е била достигнала чак до прозореца, още по-малко от трите му страни, за да се налага премахване на мазилката около него и след това неговото „обръщане“.

Към стойността за СМР, необходими за засегнатата от наводнението площ в двете съседни стаи, следва да се прибавят и стойността на всички присъщи разходи за доставка, монтаж, демонтаж, покрИ.е на мебелите, остойностени в допълнителното заключение на вещото лице в общ размер на 162,72 лева.

Общата стойност на всички СМР и допълнителни дейности, свързани с извършването им, е 2 107,41 лева.

Неоснователен е отказът му да заплати обезщетение по договора на правоимащото лице, както и неоснователни са възраженията му тази насока.

За да се освободи от отговорност и в изпълнение на указаната му доказателствена тежест, ответникът следваше да установи при пълно и главно

доказване обстоятелствата, които представляват основание за изключване или намаляване на отговорността му. Такова пълно доказване на твърденията, на които ответникът гради възраженията си за недължимост на съдебно заявеното вземане, в процеса не е осъществено.

На първо място, ответникът мотивира отказа си да изплати застрахователно обезщетение с твърденията, че настъпилото застрахователно събитие попада сред изключените рискове по глава 1, раздел IV, т. 6.1, б. „т“ и т. 8.2.8, б. „в“ от Общите условия. В глава 1, раздел IV, т. 6.1 от ОУ е вписана два пъти б. „т“, като тази, на която ответникът се позовава, гласи, че застрахователят не дължи и не изплаща застрахователни обезщетения за щети, които са в резултат от постепенен процес. Съгласно т. 8.2.8, б. „в“, не се дължи обезщетение за щети произтичащи от вода, проникваща или влизаща в жилището поради това, че сградата не е поддържана с грижата на добър стопанин или в резултат на проектантска грешка, технически дефект, несъответствие с проектната документация на сградата или поради лоша изработка.

Въпреки разпределената му с доклада доказателствена тежест, ответникът не съумя да установи възраженията си за наличие на изключен риск. Твърденията му за наличието на такъв са бланкетни и неподкрепени от никакви доказателства.

В Решение № 224/20.07.2015 по т. д. № 4554/2013 г., ВКС, I т. о., е прието, че застрахователният риск е съществен елемент от застрахователното правоотношение. С оглед свободата на договаряне страните могат да постигнат съгласие кои рискове се покриват от застрахователния договор и за кои застрахователят не поема застрахователна закрила. Изключени рискове са тези, за които застрахователят отнапред обявява на застрахования, че не поема задължение за обезвреда на причинените вреди при настъпване на застрахователно събитие изобщо или ако не бъдат изпълнени допълнителни условия. Тъй като общите условия на застрахователя обвързват с клаузите си застрахования, законът поставя изисквания към съдържанието на общите условия. Те трябва да определят ясно и недвусмислено покритите и изключените рискове.

В случаите, когато определени рискове са уговорени между страните като изключени, следва да е налице конкретика. Формулировката „постепенен процес“ е твърде обща и неконкретна, като дори не е посочено какъв процес – химически, физически, природен и т.н. Тази обща формулировка може да бъде приложена към много и твърде разнообразни и разнородни причини за настъпване на щети, а „постепенен“ е неясен и твърде общ критерий.

Според ответника, в случая постепенният процес представлява продължително проникване на влага в жилището на ищцата, а не едноратно намокряне от проливния дъжд на 15.05.2021 г. Тези твърдения обаче не бяха подкрепени с никакви доказателства от ответника. Напротив, същите бяха оборени както от показанията на

двамата свидетели П. и д., така и от заключението на вещото лице.

Същото се отнася и за посочените в т. 8.2.8, б. „в“ хипотези на изключен риск, която клауза също съдържа множество неясни и широкообхватни хипотези и позволява на застрахователя да се позове на изключен застрахователен риск по своя преценка при щети, настъпили по много и разнообразни причини, всяка от които привидно се вписва в клаузата – сградата не е поддържана с грижата на добър стопанин, в резултат на проектантска грешка, технически дефект, несъответствие с проектната документация на сградата или поради лоша изработка. Формулировката на клаузата е твърде обща и пространна, критерият за приложенията ѝ е неясен, предвидени са многобройни и разнообразни хипотези, с оглед на което се дава възможност на застрахователя да се възползва от изключенията и по този начин, подвеждайки застрахователното събитие под някоя от предвидените многобройни възможности, да избегне плащане на застрахователно обезщетение.

Освен това нито една от многобройните хипотези в тази клауза не бе установена по делото, нито бе доказана от застрахователя, нито бяха ангажирани каквито и да било доказателства в тази насока.

Неоснователно и недоказано е и възражението за наличие на подзастраховане. Съгласно чл. 389 КЗ, подзастраховане е налице, когато уговорената застрахователна сума по договора е по-малка от действителната /в случая възстановителната/ стойност на имуществото, но разликата между застрахователната сума и действителна стойност е необходимо да е налице към момента на сключване на застрахователния договор, а такива твърдения от ответника не са изложени. Съобразно разпоредбата на чл. 400, ал. 3 КЗ, ако не е уговорено друго, се приема, че застрахователната сума по договора е определена съгласно действителната стойност на имуществото. За установяване на действителната стойност застрахователят има право да извърши оглед на застрахованото имущество. В случая не се установява да е уговорено „друго“ по смисъла на чл. 400, ал. 3 КЗ.

„Подзастраховане“ по смисъла на чл. 389, ал. 1 КЗ е налице, когато към сключване на застрахователния договор уговорената застрахователна сума е по-ниска от действителната стойност на вещта /към този момент/. Когато към настъпване на събитието /в какъвто смисъл са твърденията на ответника/ е налице разминаване и несъответствие между размера на застрахователната сума и действителната стойност на вещта, не е налице „подзастраховане“.

В случая ответникът не твърди, че към датата на сключване на застрахователния договор уговорената в него застрахователна сума е била по-ниска от стойността на застрахованото жилище. Твърденията му не се установяват и от заключението на вещото лице, което е изготвено през м. юли 2022 г., а полицата е сключена през м. март 2021 г. Недопустимо е размерът на обезщетението по

застрахователен договор, който не се твърди да е бил сключен при условията на „подзастраховане“ по [чл. 389, ал. 1 КЗ](#), да се определя по начина, посочен в [чл. 389, ал. 2 КЗ](#). Общото правило в имущественото застраховане е, че размерът на застрахователно обезщетение трябва да е равен на действително претърпените вреди, а изключение от това правило е случаят на „подзастраховане“ – [чл. 386, ал. 2 ТЗ](#).

На последно място, отказът на ответното дружество за изплащане на дължимото съгласно чл. 405, ал. 1 КЗ обезщетение е незаконосъобразен, като не се доказва наличие на някоя от хипотезите на чл. 408 КЗ /в този смисъл Решение № 30/28.04.2017 г. по т. д. № 2334/2015 г., ВКС, II т.о.; Решение № 207 от 13.01.2017 г. по т. д. № 3394/2015 г.; Решение № 147/06.02.2017 г. по т.д. № 2481/2015 г., ВКС, II т.о. и др./. Съгласно чл. 408 от КЗ застрахователят може да откаже плащане на обезщетение **само**: 1. при умишлено причиняване на застрахователното събитие от лице, което има право да получи застрахователното обезщетение; 2. при умишлено причиняване на застрахователното събитие от застрахователя с цел получаване на застрахователното обезщетение от друго лице; 3. при неизпълнение на задължение по застрахователния договор от страна на застрахования, което е значително с оглед интереса на застрахователя, било е предвидено в закон или в застрахователния договор и е довело до възникване на застрахователното събитие; 4. в други случаи, предвидени със закон.

Посоченото от ответника не отговаря на хипотезите в чл. 408, ал. 1 КЗ. При настъпване на застрахователното събитие застрахователят дължи обезщетение, дори и да има неизпълнение или неточно изпълнение на задълженията на застрахования, уговорени в ОУ на застраховката, ако няма доказателства това неизпълнение да е способствало за настъпването на застрахователното събитие или да е оказало друго въздействие върху него. Това следва да се докаже от застрахователя. В настоящия случай такова доказване не е проведено, а единствено бланкетно е посочено неизпълнението на посоченото задължение. Ето защо възражението е неоснователно.

С оглед всичко гореизложено, искът е основателен за сумата от 2 107,41 лева, до който размер следва да бъде уважен, а за разликата до пълния предявен размер от 5 000 лева следва да бъде отхвърлен като неоснователен. Сумата следва да се присъди ведно със законната лихва от депозирание на исковата молба – 09.02.2022 г. до окончателното изплащане на сумата.

По иска с правна квалификация чл. 409 КЗ:

Претендира се сумата от 370,25 лева, представляваща лихва за забава върху главницата за периода от 17.05.2021 г. до 08.02.2022 г.

Съгласно разпоредбата на чл. 409 КЗ, застрахователят дължи законната лихва за забава върху дължимото застрахователно обезщетение след изтичане срока по чл. 405 освен в случаите на чл. 380, ал. 3 КЗ. Съгласно чл. 405, ал. 1 КЗ, при настъпване на застрахователното събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно

обезщетение в уговорения срок.

Съгласно глава 5, раздел VII, т. 26 от ОУ, изплащането на застрахователно обезщетение, респ. писменото уведомяване на застрахования за отказ да бъде изплатено такова, се извършва в срок от 15 работни дни и започва да тече от деня, в който застрахованият е представил всички документи и данни, необходими за установяване на вредите по основание и размер. Не са наведени твърдения от ответника за пропуски в предоставените от ищцата документи и данни, поради което следва да се приеме, че предвиденият срок от 15 работни дни е започнал да тече на 17.05.2021 г. В случая застрахователят е отказал плащане на 28.05.2021 г. и от момента на отказа е изпаднал в забава за плащане на дължимото обезщетение. Ето защо лихва се дължи за периода от 28.05.2021 г. до 08.02.2022 г. върху главницата от 2 107,41 лева и възлиза на 150,44 лева, като сумата е изчислена служебно от съда по реда на чл. 162 ГПК с помощта на електронен калкулатор. Искът следва да се уважи за тази сума и период, а за горницата до пълния предявен размер от 370,25 лева и за периода от 17.05.2021 г. до 27.05.2021 г. следва да бъде отхвърлен.

По разноските:

При този изход на спора право на разноски възниква за двете страни.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК право на разноски възниква за ищцата, която претендира съгласно списък по чл. 80 ГПК следните разноски: държавна такса в размер на 240 лева, депозити за вещо лице в размер на 400 лева, депозит за свидетел 40 лева и адвокатско възнаграждение в размер на 900 лева. Съгласно доказателствата по делото, претендираните държавна такса и депозити за вещо лице са платени от ищцата. Депозитът за свидетел в размер на 40 лева не е изплатен на свидетеля, поради което при поискване подлежи на връщане на ищцата.

Видно от Договор за правна защита и съдействие от 08.02.2022 г., сключен между ищцата и адв. И. М., уговореното възнаграждение е в размер на 900 лева, платено в брой, за което договарът служи като разписка.

При изхода на спора и съразмерно с уважената част на исковете, ответното дружество следва да бъде осъдено да заплати на ищцата разноски в настоящото производство в размер на 647,47 лева

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК право на разноски възниква и за ответното дружество съразмерно с отхвърлената част на исковете. Същите се претендират съгласно списък с разноски по чл. 80 ГПК, както следва: 250 лева – депозит за вещо лице и 300 лева юрисконсултско възнаграждение. Съгласно чл. 78, ал. 8 ГПК вр. чл. 37 от ЗПрП юрисконсултското възнаграждение се определя от съда в размери по Наредбата за заплащане на правната помощ. Съгласно чл. 25, ал. 1 от Наредбата, за защита по дела с определен материален интерес възнаграждението е от 100 до 360 лв. Съдът определя 300 лева юрисконсултско възнаграждение. Възражението на ищеца за

прекомерност е неоснователно с оглед фактическата и правна сложност на делото. Съразмерно с отхвърлената част на искове ищцата следва да бъде осъдена да заплати на ответника разноски за настоящото производство в размер на 318,76 лева.

При горните съображения, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Групама Застраховане“ ЕАД, ЕИК 131421443, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Цариградско шосе“ № 47А, представлявано от изпълнителния директор Селин Болар, **ДА ЗАПЛАТИ** на И. Л. М., ЕГН *****, със съдебен адрес: *****, следните суми:

- на основание чл. 405, ал. 1 КЗ сумата от **2 107,41 лева** /две хиляди сто и седем лева и четиридесет и една стотинки/, представляваща застрахователно обезщетение по договор за имуществена застраховка „Любим дом“ по полица № 85012204210284436 от 10.03.2021 г. за имуществените вреди, причинени на застрахованото имущество /апартамент № 30, находящ се в гр. *****/ от настъпило на 15.05.2021 г. застрахователно събитие, ведно със законната лихва от предявяване на исковата молба – 09.02.2022 г. до окончателното ѝ погасяване, **КАТО ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над присъдения до пълния предявен размер от 5 000 лева като неоснователен;

- на основание чл. 409 КЗ сумата от **150,44 лева** /сто и петдесет лева и четиридесет и четири стотинки/, представляваща обезщетение за забава върху главницата за периода от 28.05.2021 г. до 08.02.2022 г., **КАТО ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над присъдения размер до пълния предявен размер от 370,25 лева и за периода от 17.05.2021 г. до 27.05.2021 г. като неоснователен;

- на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от **647,47 лева** /шестстотин четиридесет и седем лева и четиридесет и седем стотинки/, представляваща разноски в настоящото производство съразмерно с уважената част на исковите.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК И. Л. М., ЕГН *****, със съдебен адрес: *****, **ДА ЗАПЛАТИ** на „Групама Застраховане“ ЕАД, ЕИК 131421443, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Цариградско шосе“ № 47А, представлявано от изпълнителния директор Селин Болар, сумата от **318,76 лева** /триста и осемнадесет лева и седемдесет и шест стотинки/, представляваща разноски в настоящото производство съразмерно с отхвърлената част на исковите.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд – гр. Враца в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Враца: _____